Helsingin käräjäoikeus
PL 650
00180 Helsinki

ASIANTUNTIJALAUSUNTO

18.11.2020

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Viite **Helsingin käräjäoikeuden edustajan kuuleminen lakivaliokunnassa 19.11.2020 kello 10.00**

Asia **HE 135/2020 vp terrorismin rahoittamista koskevien säännösten muuttamiseksi**

Johdanto

Eduskunnan lakivaliokunta on pyytänyt Helsingin käräjäoikeuden edustajaa kuultavaksi lakivaliokunnan kokoukseen torstaina 19.11.2020 kello 10.00 ja toimittamaan sitä ennen kirjallisen asiantuntijalausunnon hallituksen esityksestä HE 135/2020 vp terrorismin rahoittamista koskevien säännösten muuttamiseksi.

Terrorismirikoksia koskevaan rikoslain 34 a lukuun esitetään mainitulla hallituksen esityksellä lisättäväksi uutena 5 a §:nä uusi kriminalisointi otsikolla ”terroristin rahoittaminen”.

Lainmuutosesitys sisältää myös ehdotuksen siitä, että nykyisen 5 a §:n mukaisen terroristiryhmän rahoittamisen nykyistä rangaistusasteikkoa (sakko – kolme vuotta vankeutta) yhdenmukaistettaisiin vastaamaan 5 §:n mukaisen terrorismin rahoittamisen sekä esitetyn uuden 5 b §:n mukaista asteikkoa (vankeutta vähintään neljä kuukautta ja enintään kuusi vuotta). 5 §:n mukaisen terrorismin rahoittamisen rikosnimike ehdotetaan muutettavaksi ”terrorismirikoksen rahoittamiseksi”. Terroristiryhmän rahoittamista koskevat säännökset siirrettäisiin muutettuina rikoslain 34 a luvun 5 b §:ään. Tunnusmerkistön kirjoitustapaa muutettaisiin niin, että se vastaa terrorismin rahoittamisen rangaistussäännöksissä noudatettavaa kirjoitustapaa, jonka mukaan varojen antajalla tai kerääjällä täytyy olla tietty tarkoitus tai tietoisuus.

Yleiset kommentit esityksestä

Oikeusministeriön asettama työryhmä on hiljattain kuluvan vuoden aikana antamastaan mietinnöstä 2020:8 ilmenevin tavoin todennut rikoslain 34 a lukuun sisällytetyn Suomen terrorismirikoslainsäädännön olevan varsin ajantasainen ja kattava keskeisten eurooppalaisten vertailuvaltioiden terrorismirikoskriminalisointeihin verrattuna. OECD:n rahanpesun ja terrorismin vastainen toimintaryhmä FATF ja YK:n terrorismin vastainen komitea CTED ovat kuitenkin maatarkastuksesta yhteydessä kiinnittäneet huomiota siihen, että Suomessa ei ole säädetty rangaistavaksi yksittäisen terroristin rahoittamista ilman yhteyttä terroristiryhmään tai ilman, että rahoittaminen olisi yhteydessä varojen käyttämiseen jonkin tietyn terrorismirikoksen rahoittamiseen. Näiden tarkastusten yhteydessä saatujen

toimenpidesuositusten myötä ja YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 2462 edellyttämin tavoin hallituksen esityksessä on päädytty ehdottamaan nyt terrorismin rahoittamisrikoksia koskevien säännösten täydentämistä.

Terrorismin rahoittamisesta on jo voimassa olevassa laissa kaksi erilliskriminalisointia otsikoilla ”*terrorismin rahoittaminen*” (5 §) ja ”*terroristiryhmän rahoittaminen*” (5 a §), joita esitetty uusi pykälä terroristin rahoittamisesta täydentäisi.

5 §:n mukaiseen ”*terrorismin rahoittamiseen*” on sen 2 momenttiin lailla 919/2016 sisällytetty säännös siitä, että terrorismin rahoittamisena on rangaistavaa myös matkustamisrikoksen edistämisrikoksen rahoittaminen.

Käräjäoikeus kannattaa luonnollisesti edellä mainittuja esityksen tavoitteita saada terrorismirikosten edistämisen kriminalisointi kattavaksi kokonaisuudeksi sekä rangaistusasteikot vastaamaan tekotyypin vahingollisuutta ja vaarallisuutta.

Käräjäoikeudella ei tähän nähden ole periaatteellista huomauttamista terroristin rahoittamisen kriminalisoinnin tai siitä esitetyn rangaistusasteikon johdosta. Sama koskee rinnakkaispykäliin esitettäviä täsmennyksiä ja muutospakettiin kuuluvia tarkennuksia pakkokeinolakiin, poliisilakiin, rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseksi annettuun lakiin sekä eräisiin muihin lakeihin.

Esitetyssä uudessa 5 a §:ssä terroristi, jota ei saisi suoraan tai välillisesti rahoittaa, on määritelty henkilöksi, joka tekee saman luvun 1 tai 1 a §:ssä tarkoitettuja (terrorismi)rikoksia tai osallistuu niiden tekemiseen 5 luvun 3-6 §:ssä tarkoitettuna rikokseen osallisena.

Ehdotetun 5 b §:n 3 momentin sisältämän toissijaisuusklausuulin mukaan säännöstä terroristin rahoittamisesta ei sovelleta, jos teko on rangaistava 5 §:n (terrorismirikoksen rahoittaminen) mukaan tai jos teosta säädetään muualla laissa yhtä ankara tai ankarampi rangaistus. Jos siis terroristiksi arvioitu henkilö tosiasiallisesti tekee terrorismirikoksen, rangaistaan rahoittajaa terrorismirikoksen eikä siis vain terroristin rahoittamisesta (jos ei sitten jo muunkinlaisesta osallisuudesta tekoon, kuten avunannosta tai yllyttämisestä tapauksesta riippuen).

<u>Yksittäisiä huomioita lakiesityksestä</u>

Käräjäoikeus toteaa olevan ilmeistä, että esitetyn säännöksen soveltamisen kannalta voi syntyä näytöllisiä ja oikeudellisia tulkintaongelmia sekä sen suhteen, onko rahoitettava henkilö esitetyssä pykälässä tarkoitettu terroristi, että sen suhteen, onko tätä henkilöä taloudellisesti tukenut rahoittaja tiennyt ja osannut arvioida rahoitusta antaessaan, että kysymys on ollut laissa tarkoitetusta terroristista. On oletettavaa, että uudistuksen valmistelussa tullaan eri asiantuntijoiden taholta kiinnittämään huomiota näyttökysymyksiin ja rangaistavuuden määritelmien mahdolliseen epätäsmällisyyteen sekä pohtimaan sitä, ovatko lain käytännön vaikutukset ennakoitavissa riittävän tarkasti.

Käräjäoikeus toteaa lainsoveltajan kannalta katsottuna, että ehdotettu uusi terroristin rahoittaminen kriminalisoisi sellaisen rahoittamisen, joka ei liitty vielä mihinkään tiettyyn terrorismirikokseen. Se koskisi vasta ennakollista toimintaa sellaisessa vaiheessa, jossa itse terrorismiteko ei ole edennyt edes yritysasteelle. Mitään valmistelevia toimia terrorismirikoksen tekemiseksi ei ole tarvinnut aloittaa. Terroristin rahoittamisen rangaistavuus edellyttäisi kuitenkin, että rahoitettava henkilö aikoisi tulevaisuudessa tehdä terrorismirikoksen. Kysymys on tulevaisuuden ennustamisesta eli rahoitettavan henkilön tulevan käyttäytymisen ennustamisesta. Toiminnan ja sitä koskevan tahallisuuden toteennäyttäminen syyte- tai tuomitsemiskynnyksen ylittymisen edellyttämällä tavalla on tämänkaltaisen rangaistussäännöksen osalta yleensä erityisen vaikeaa vastaavasti kuin rikoslain 34 a luvun 2 §:ssä tarkoitetun rangaistavan terroristisessa tarkoituksessa tehtävän rikoksen valmistelun ja useiden muidenkin rikoslain 34 a luvussa säädettyjen varhaisen vaiheen terrorismin edistämistä koskevien rikosten kohdalla. Koska pelkistä pahoista ajatuksista ei voida ketään rangaista, täytyy näytön olla käytännössä konkreettisempaa selvitystä esimerkiksi ehkä jo olemassa olevan suunnitelman tekemisestä sekä todennäköisesti jo muunkinlaisten valmistelutointen tekemisestä. Jos tällaista näyttöä on olemassa, saattaa kysymyksessä silloin olla jo edellä mainittu 2 §:ssä tarkoitettu terroristisessa tarkoituksessa tehtävän rikoksen valmistelu, jolloin erillinen rahoittamisrikoksesta tuomitseminen uuteen 5 b §:ään otettavan toissijaisuussäännöksen mukaan väistyy.

Tyypillisenä näytöllisenä ongelmana tämäntyyppiselle rikokselle, jonka tunnusmerkistö täyttyy jo ennen kuin teko on edennyt yritysasteelle, on oikeuskäytännössä ollut joskus myös sen arvioiminen rikoksesta epäillyn tekemästä väitteestä, onko henkilö mahdollisesti tehokkaasti luopunut rikoksen tekemistä koskevasta aikomuksestaan. Tämäntyyppinen näytöllinen tulkinta saattaisi tulla eteen myös epäillyn rahoittamisrikoksen rangaistavuutta/tekijän tahallisuutta arvioitaessa.

Rahoittamisrikoksen syyksilukeminen edellyttää siis tahallisuutta ja on yhtä lailla lähtökohtaisesti vaikeasti toteennäytettävissä kuin muutkin valmisteluasteiset terrorismirikokset. Poikkeuksellista esitetyn pykälän mukaisessa asetelmassa on se edellä esiin tuotu lähtökohta, että rahoittaja tuomittaisiin käytännössä terroristin rahoittamisesta ennen kuin rahoitettava, terroristiksi epäiltävä henkilö itse tuomittaisiin terroristisesta toiminnasta.

Käräjäoikeus ei silti pidä esitettyä terroristin rahoittamista koskevaa tunnusmerkistöä itsessään sanamuodon osalta epäselvänä eikä usko, että pykälän myöhemmässä käytännön soveltamisessa muodostuisi tulkintaongelmia sen suhteen, mitä lainsäätäjä on tarkoittanut.

Esitetyn pykälän rakenteesta ja hallituksen esityksen perusteluista käy ilmi se, että terroristiksi väitetyn henkilön rahoittajan tietoisuuden arviointi suoritetaan, kuten muissakin rikosasioissa, vapaan todisteiden harkinnan periaatteen mukaisesti perustuen kokonaisarviointiin. Tässä harkinnassa otetaan huomioon kaikki mainitunlaisen johtopäätöksen puolesta ja sitä vastaan puhuvat seikat. Todistustaakka on oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 3 §:n 1 momentin mukaisesti aina syyttäjällä. Käräjäoikeus kannattaa tätä periaatetta ja katsoo, että terroristin tai rahoittajan tunnusmerkistöä ei tulisi

määrittää pykälän sanamuodossa eikä perusteluissa nyt esitettyä tarkkarajaisemmaksi tuomioistuimen harkintavallan kokonaan poistavalla tavalla huolimatta siitä, että laillisuusperiaate edellyttää sinänsä aina tiettyä tarkkarajaisuutta ja ennakoitavuutta kaikelta lainsäädännöltä.

Vaikka hallituksen esitykseen ei olekaan kirjattu tarkempia terroristiksi määrittelemisen edellytyksiä, on siinä lueteltu tulkinta-apuna joitakin sellaisia seikkoja, jotka voidaan huomioida arvioitaessa, onko henkilö terroristi vai ei. Esityksen mukaan käsillä olisi oltava sellaisia ulkonaisesti havaittavia ja todennettavia seikkoja, jotka ovat varoja antavan tai keräävän tiedossa ja joiden perusteella rahoitettavan henkilön voidaan päätellä toimivan tiettyjen rikosten tekemistä varten tai olevan osallisena niiden tekemisessä. Tällainen ulkonaisesti havaittava seikka voisi perusteluiden mukaan olla esimerkiksi henkilön tietynlainen puhe, kuten lausuma tai uhkaus, terroristisiin rikoksiin kehottaminen tai omista suunnitelmista kertominen. Myös henkilön toiminnasta saadut tiedot tai henkilön saama aikaisempi rangaistus olisivat huomioon otettavia seikkoja. Hallituksen esityksessä on toisaalta huomautettu, että säännöksellä ei ole tarkoitus leimata terroristeiksi esimerkiksi henkilöitä, jotka ovat suorittaneet rangaistuksen terrorismirikoksesta. Tämä voisi kuitenkin olla yksi sellainen seikka muiden joukossa, joiden perusteella rahoittaja havaitsisi rahoitettavan henkilön olevan terroristi.

Viimeksi mainituilta osin käräjäoikeus kiinnittää huomiota siihen, että Suomessa on tiettävästi tähän mennessä tuomittu vain yksi henkilö terrorismirikoksista. Tämä henkilö on suorittamassa elinkautista vankeusrangaistustaan vielä todennäköisesti ainakin noin 10 vuoden ajan. Siten ainakaan tällä hetkellä ei ole ajankohtaista huolta siitä, että terrorismirikoksesta rangaistuksen suorittaneita tultaisiin uuden säännöksen myötä aiheetta leimaamaan terroristeiksi. Oikeuskäytäntö Suomessa terrorismirikossäännösten soveltamisesta on muutoinkin ollut toistaiseksi hyvin vähäistä. Suomessa ei ole lukumääräisesti montaa sellaista henkilöä, jotka ovat olleet syytettyinä – tai epäiltyinäkään - terrorismirikoksista.

Käräjäoikeus uskoo, että esitetty uusi rahoittamispykälä ei tulisi muutoinkaan Suomen oloissa sovellettavaksi kovinkaan usein ja että sen perusteella ei nostettaisi syytteitä liian kevyin perustein ottaen huomioon jo edellä selostetut käytännön näyttöongelmat.

Suomessa ei ole toistaiseksi syytetty terrorismirikoksista henkilöitä, jotka ovat olleet osallisina esimerkiksi vastaanottokeskuksiin kohdistetuissa polttopulloiskuissa, turkistarhaiskuissa ja koulu- tai muissa joukkosurmissa tai sellaisen yrityksissä. Esimerkiksi alioikeuden juuri ratkaisemassa Kuopion koulusurmatapauksessa tekijä oli ilmeisesti ilmaissut halunneensa aiheuttaa teollaan vakavaa pelkoa väestön keskuudessa. Rikoslain 34 a luvun säännösten mukainen terrorismirikoksen tunnusmerkistö olisi siten voinut täyttyä. Terrorismirikoksista Suomessa toistaiseksi syytetyillä henkilöillä on kaikilla epäilty olevan ääriekstremistisiä ISISiä tai Al-Shabaabia suosivia ajatuksia. Terrorismirikoksesta syyttämisestä päättää aina valtakunnansyyttäjä. Mitään viitteitä ei ole ainakaan toistaiseksi ollut siitä, että terroristin määritelmää ryhdyttäisiin Suomessa tulkinnalla laajentamaan muihin kuin edellä mainitun kaltaisiin tapauksiin.

Sikälikin jos kotona asuvia, syrjäytyneiksi itsensä tuntevia nuoria ryhdyttäisiin epäilemään joukkosurman suunnittelusta/radikalisoitumisesta siinä määrin, että väitettäisiin – jo ennen kuin mitään terrorismirikoksen yritykseksi tai valmisteluksi edennyttä hanketta olisi tapahtunut - tällaisia nuoria laissa tarkoitetuiksi terroristeiksi, on luultavaa, että nuoren vanhempia ei ryhdyttäisi syyttämään terroristin rahoittamisesta pelkästään sillä perusteella, että vanhemmat olisivat huolehtineet nuoren elinkustannuksista ja antaneet tälle muutenkin tavanomaiseen kulutukseen tarkoitettua rahaa, vaikka nuori olisikin käyttänyt vanhemmilta saamiaan rahoja esimerkiksi propaganda-aineiston tai mahdollista tulevaa terroristista hanketta edistävien tarvikkeiden ostamiseen. On selvää, että tällaisissa olosuhteissa tapahtuvan taloudellisen tukemisen ei kovin matalalla kynnyksessä väitettäisi olevan laissa tarkoitetulla tavalla oikeudetonta, jos ei erityistä selvitystä esitettäisi rahallista tukea antaneen läheisen nimenomaisesta tietoisuudesta nuoren suunnitelmien suhteen.

Suhde rinnakkaiseen lakiesitykseen terrorismirikoksiin liittyvän julkisen kehottamisen rahoittamisesta

Käräjäoikeus kiinnittää edelleen huomiota siihen, että edellä mainitussa terrorismirikosten ajanmukaisuutta koskevassa oikeusministeriön mietinnössä 2020:8 on esitetty hallituksen esityksen muotoon laadittuna nyt käsiteltävänä olevasta esityksestä erillisenä, eduskuntakuntakäsittelyyn ilmeisesti myöhemmässä vaiheessa tulevana esityksenä ehdotus siitä, että uutena terrorismirikoksena säädettäisiin rangaistavaksi terrorismirikoksiin liittyvä julkinen kehottaminen, joka koskisi värväytymistä terroristiryhmään tai terrorismirikoksen tai sen rangaistavan yrityksen tekemistä. Rangaistavaksi tulisi myös esityksen mukaan sellaisen *julkisen kehottamisen rahoittaminen*. Esitetty julkisen kehottamisen kriminalisointi vaikuttaa sentyyppiseltä kuin esimerkiksi kiihottamista kansanryhmää kohtaan koskeva rikossäännös. Nyt käsiteltävänä olevassa terroristin rahoittamista koskevassa kriminalisointiesityksessä vaikuttaa olevan kysymys potentiaalisesti samantyyppisestä asetelmasta kuin kaavaillussa terrorismirikoksiin julkisesti kehottavan henkilön rahoittamisessa. Esimerkiksi sosiaalisessa mediassa laajasti ottaen radikalisoitumismyönteisiksi tulkittavia kirjoituksia esittävä tai radikalisoituneiksi yleisesti miellettäviä iskulauseita julistava tai esimerkiksi moskeijoissa tällaisia keskusteluita käyvä henkilö saattaa tulla epäillyksi sekä siitä, että hän olisi nyt esitetyssä uudessa 5 a §:ssä tarkoitettu terroristi, että siitä, että hän kehottaa julkisesti terrorismirikoksiin.

Edellä mainitun tyyppisissä tapauksissa saatetaan lain soveltamisessa ja erityisesti rahoittajan tarkoituksen/tahallisuuden arvioimisessa olla raja-alueilla sekä tekemisissä vaikeiden tulkinta- ja näyttöongelmien kanssa. Epäselvyyttä saattaa tulla jo sen suhteen, onko kehotuksen tai muiden puheiden tarkoituksena ylipäätään myöhempi rikoksen tekeminen tai yllyttäminen siihen – vaiko mahdollisesti sallitun rajoissa oleva sananvapauden käyttäminen -, ja jos on, onko kysymys mahdollisesti terrorismirikoksesta vaiko ehkä muunlaisesta rikoksesta, kuten esimerkiksi viharikostyyppisistä ajatuksista. Käräjäoikeus on edellä mainitusta oikeusministeriön muistiosta 2020:8 ministeriölle antamassaan lausunnossa jo esittänyt toivovansa, että tarvittavat soveltamisalan tarkennukset tultaisiin

esittämään esityksen perusteluissa tunnusmerkistönmukaisuutta koskevien mahdollisten tulkinnanvaraisuuksien varalta.

Nyt käsiteltävänä olevan terroristin rahoittamisen erilliskriminalisoinnin jatkovalmistelussa lienee tarpeellista tarkastella esitystä yhdessä edellä mainitun toisen esityksen kanssa, jottei rahoittamisia koskeviin pykäliin tai perusteluihin tule ristiriitaisuuksia ja päällekkäisyyksiä.

Esitutkinnasta ja pakkokeinoista

Suomen, kuten epäilemättä muidenkin EU-valtioiden terrorismintorjunnan strategiassa, painopiste on terrorismin ennalta estämisessä. Sitä silmällä pitäen on selvää, että poliisin toimivaltuuksien on oltava riittävän kattavia ja ajantasaisia. Käräjäoikeus painottaa samalla sitä käytännön osoittamaa tosiseikkaa, että terrorismirikoksesta epäillyn henkilön tai tätä rahoittavan henkilön tarkoituksen selvittämisen kannalta ovat ensiarvoisen tärkeässä asemassa pakkokeinolain 10 luvun salaiset pakkokeinot. Ilman niitä näyttöä valmisteluvaiheisista terrorismirikoksista ei useimmiten kertyne. Salaiset pakkokeinot olisivat myös nyt esitetyn terroristin rahoittamisrikoksen ja, jos terroristiryhmän rahoittamisen asteikkoa nyt esitetyin tavoin ankaroitettaisiin, myös sen osalta paremmin selvittämisessä käytettävissä. Mikään ei kuitenkaan aikaisempienkaan säännösten voimassaoloaikana ole viitannut siihen, että lupaa pakkokeinojen käyttämiseen epäillyissä terrorismirikosasioissa haettaisiin tuomioistuimelta kevyin, vähäisin perustein. Käytännössä tilanne on usein se, että terrorismirikoksesta epäiltyä tarkkaillaan ensin rikosten estämis- ja paljastamistyötä tekevän Suojelupoliisin toimesta sekä haetaan tähän tiedonhankintaan liittyvät luvat poliisilain nojalla tuomioistuimelta, minkä jälkeen varsinaisen esitutkinnan suorittaa useimmiten Keskusrikospoliisi.

On ilmeistä, että sikäli jos jotakin henkilöä epäiltäisiin nyt esitetyssä säännöksessä tarkoitetuksi terroristiksi ja jotakuta tämän rahoittajaksi, juontaisivat epäilyn juuret varsin usein Suojelupoliisin seurantahavaintoihin. Seurannan jälkeen olisi joka tapauksessa suoritettava normaali esitutkinta. Oikeusturvanäkökohdan osalta käräjäoikeus viittaa esityksen perusteluissa sivulla 46 esiin tuotuun periaatteeseen, jonka mukaan viranomaisten on huolehdittava siitä, että kukaan ei päädy liian kevyin perustein epäillyn tai syytetyn asemaan. Esityksessä huomautetuin tavoin esitutkintaviranomaisia ohjaavat esitutkintalain 4 luvun esitutkintaperiaatteet, joista tasapuolisuusperiaatteen mukaan esitutkinnassa on selvitettävä ja otettava huomioon sekä rikoksesta epäiltyä vastaan että hänen puolestaan vaikuttavat seikat ja todisteet (1 §), syyttömyysolettama (2 §) sekä rikoksesta epäillyn oikeus olla myötävaikuttamatta sen rikoksen selvittämiseen, josta häntä epäillään (3 §). Rikosepäilyn asianmukaista selvittämistä ja oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin toteutumista edistäisi perusteluiden mukaan käytännössä myös se, että jo terrorismirikosten tutkintavaiheessa syyttäjä osallistuu aktiivisesti tutkinnan ohjaamiseen esitutkintalain 5 luvussa tarkoitetun esitutkintayhteistyön puitteissa ja että syytteen nostamisesta terrorismirikoksista päättää valtakunnansyyttäjä, kuten edellä on jo mainittu.

Yhteenveto

Vaikka käräjäoikeus uskoo edellä esiin tuoduin perustein erityisesti terroristin määrittelyä ja rahoittajan tahallisuuden ulottuvuutta koskevien käytännön näyttöongelmien sekä toissijaisuussäännöksen huomioon ottaen, että esitetty terroristin rahoittamista koskeva uusi säännös tulisi jatkossa sovellettavaksi vain hyvin harvoin, käräjäoikeus yhteenvetona vahvistaa vielä puoltavansa esityksen hyväksymistä. Laissa ei tulisi olla aukkoja. On selvää, että yhteiskunnallisen turvallisuuden kannalta katsottuna yleisessä intressissä on pyrkiä tekemään myös tältä osin kaikki voitava lainsäädännöllisesti, jotta epäilyihin yleisvaarallisista terroriteoista voitaisiin puuttua viranomaisten toimesta mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Esimerkkinä aikaisemmasta terrorismin rahoittamista koskevien säännösten aukollisuudesta ja sen seurauksista käräjäoikeus viittaa Suomessa käsiteltyyn oikeustapaukseen, jossa neljää Suomessa asunutta henkilöä syytettiin muun muassa terrorismin rahoittamisesta sillä perusteella, että henkilöt olivat vuosina 2008-2010 lähettäneet rahaa Suomesta Somaliaan ja Keniaan ääri-islamistiseksi terrorismijärjestöksi luokitellun Al-Shabaabin toiminnan tukemiseen. Käräjäoikeus tuomitsi vuonna 2014 vastaajat syytteiden mukaisista rikoksista todeten, että Al-Shabaabille annetuilla varoilla oli katsottava rahoitetun nimenomaan terroristista toimintaa. Helsingin hovioikeus hylkäsi kuitenkin vuonna 2016 kaikki syytteet katsoen, ettei riittävää näyttöä ollut kertynyt siitä, että vastaajat olisivat pitäneet täysin selvänä sitä, että varat käytettäisiin juuri terrorismirikosten tekemiseen. Hovioikeuden perusteluissa viitattiin siihen, että terroristiryhmän yleisrahoittamista koskeva rikoslain 34 a luvun 5 a § (1068/2014) ei vielä tekohetkellä ollut ollut voimassa, jolloin syyksilukeminen oli edellyttänyt korotetun tahallisuuden astetta ja tietoisuutta siitä, että asianomaisilla varoilla tuetaan nimenomaan Al-Shabaabin terroristista toimintaa eikä käytetä varoja ryhmän muunlaiseen toimintaan. Mainittu terroristiryhmän rahoittamista koskeva, lakiin vasta vuonna 2014 lisätty yleissäännös oli siten säädetty lakiin tässä mielessä liian myöhään. Jos se olisi ollut voimassa rahoitushetkellä, olisi syyksilukemiseen ilmeisesti riittänyt se, että syytetyt rahoittivat terroristiryhmäksi luokiteltua Al-Shabaabia tietoisina ryhmän luonteesta. Tietoisuutta rahojen tarkemmasta käytöstä ei tällöin olisi edellytetty.

Maritta Pakarinen
käräjätuomari